

Цикало К. А., студ.;
Жидкова Т. В., канд. техн. наук, доц.
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ НОВИХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО ДОНБАСУ

Однією з тем магістерської підготовки на кафедрі міського будівництва є питання створення нових населених пунктів на території України. Особливо гострим воно стало після поділу Донецького економічного регіону на підконтрольний та непідконтрольний. Адже Донбас це був регіон з найвищим рівнем урбанізації де переважна більшість населення, працювала у виробничій сфері. Проблеми в регіоні накопичувались протягом останніх десятиріч зокрема, через необхідність закриття збиткових шахт.

Переважна кількість населення працювала в добувній промисловості на посадах, що не потребували значних інтелектуальних зусиль. Населення примусово зводили до нижчого ступеня потреб за пірамідою Маслоу, коли всі бажання спрямовані на отримання фізіологічних потреб того, що необхідно для підтримки життя, тобто їжі, одягу, житла. Тяжка робота давала змогу задовольнити цей рівень, але не залишала сил і бажання реалізації своїх потенційних можливостей, підвищенні рівня освіти, зростанні як особистості.

Оскільки більшість населених пунктів Донецького регіону це малі та середні монопрофільні міста, де майже не було альтернатив професії шахтаря, закриття шахт сприяло різкому підвищенню рівня безробіття, падінню життєвого рівня городян, занепаду міст. Саме прагнення до поліпшення умов життя, на наш погляд, і дало можливість російській пропаганді на тлі накопичених проблем, прийти на українські землі. Агресія Росії прискорила кризову ситуацію, спричинила важкі наслідки для економіки Донецького регіону. Зруйновані міські й сільські населені пункти, розграбовано й вивезено в Росію обладнання промислових підприємств, затоплені шахти, знищена транспортна інфраструктура. Через припинення діяльності містоутворювальних підприємств різко зросла міграція населення. В цих умовах відродження українського Донбасу, на наш погляд, повинно початись з відродження зруйнованих і створення нових населених міст перш за все в межах території агломерації «Північний Донбас» яка залишилась на підконтрольній Україні території.

Донецький регіон втратив свою столицю – Донецьк. Його доля, ймовірно, на довгі роки стати територією відчуження. Прикладів тому в світі багато. Це насамперед столиця Абхазії Сухумі в минулому популярне для відпочинку радянської еліти курортне місто, що вже кілька десятиріч перебуває в занепаді. Ядром відродженої агломерації має стати нова столиця Донбасу – місто, що виникне з об'єднаних єдиним центром

Краматорська й Слов'янська, а також нових житлових районів сформованих навколо них. Нова сучасна столиця Донбасу з широкими проспектами з розвиненою інфраструктурою буде сприяти розвитку регіону, залученню нових можливостей для успіху.

Створення на базі добувної промисловості індустріальних парків із застосуванням новітніх технологій видобутку сировини дозволить вивозити з регіону готову продукцію. Такий підхід дасть можливість різко збільшити кількість робочих місць, а випуск конкурентно спроможної продукції забезпечить високий рівень заробітної плати.

Досяжність до місць прикладання праці, розташованих за межами міста – індустріальних парків, забезпечить мережа високоякісного швидкісного міжміського транспорту що з'єднає разом міста і селища. Розташування індустріальних парків за межами населених пунктів екологічно чисті технології, використання відновлюваних джерел енергії буде сприяти поліпшенню екологічної ситуації в регіоні.

Найбільш дієвим інструментом підтримки інноваційного розвитку та відновлення машинобудівної галузі Донбасу має бути розвиток технопарків, що існують в межах агломерації. А також створення нових технопарків навколо науково-дослідних інститутів Слов'янська, Краматорська, Бахмута, Константинівки для забезпечення максимально сприятливих умов, для науково-технічних інноваційних проектів.

Будівництво нових міст-технополісів з сучасними наукомісткими підприємствами буде сприяти поверненню в регіон інтелектуальної еліти, тобто тих, хто нині не бачить свого майбутнього на малій батьківщині. Нові й відновлені міста мають стати перш за все зорієнтовані на потреби мешканців. Мережа вулиць і доріг забезпечить перерозподіл транспортних потоків, з тим що максимально обмежити доступ до центральної частини міста транзитного й вантажного транспорту. Пріоритет пішоходів над транспортом забезпечить висока якість пішохідної мережі. Враховуючи пішохідну доступність більшості громадських об'єктів в межах 10-хвилинної ходьби від будинку, як це зазначено в принципах нового урбанізму, передбачається широке використання велосипедів, роликів ковзанів, самокатів і пішохідних прогулянок для щоденних переміщень.

Формування нової житлової забудови, транспортної й соціальної інфраструктури на нових територіях і на місті зруйнованих дає нові можливості формування комфортних умов проживання, придатних для забезпечення сталого розвитку регіону. Відомо, що на відчуття людини активно впливає зоровий комфорт. Наявність системи бульварів, алей, скверів й парків, співмасштабна людині забудова послабить напругу в суспільстві, буде сприяти формуванню української самосвідомості у мешканців Донецької області. В такі міста з задоволення переїде значна кількість внутрішніх переселенців, які за чотири роки так і не змогли прижитись в інших регіонах, сумують за рідним Донбасом, але не можуть повернутись в зруйновані домівки.